

«دستور العمل تنقیحی»

(دستور العمل شماره 47374 مورخ 1395/03/29 با اصلاحات و الحاقات بعدی)

بخش اول: - نحوه ورود و پذیرش دانشجویان متعهد خدمت

1- پذیرش دانشجویان متعهد خدمت، پس از اعلام نظر از طرف مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات، باید با اخذ مجوزهای قانونی و استخدامی و تایید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور صورت پذیرد.

نکته 1: متولی اخذ مجوزهای استخدامی، معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی (مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری) می باشد.

نکته 2: متولی تدوین شرایط و ضوابط مربوط به پذیرش دانشجویان و مصاحبه با آنان، معاینات پزشکی و ... با رعایت قوانین و مقررات و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش با مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری می باشد.

2- چون بررسی صلاحیت عمومی، اختصاصی و حرفه ای دانشجویان متعهد خدمت (داوطلبان آزمون سراسری) دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی و مشمولین ماده 2 قانون مذکور (رشته های ستاره دار) قبل از پذیرش و اعلام نتایج نهایی، انجام می شود، هسته های گزینش استان موظفند بلافاصله تاییدیه انفرادی آنان را برای صدور احکام استخدام آزمایشی در اختیار مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل استان سهمیه خدمتی، قرار دهند.

تبصره 1: قید شماره تاییدیه گزینش در احکام استخدامی رسمی - آزمایشی متعهدین خدمت الزامی است.

تبصره 2: مراکز مجری مصاحبه مکلفند پرونده مصاحبه متعهدین خدمت را جهت نگهداری در پرونده پرسنلی، به مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل مربوط ارسال نمایند.

3- اخذ تعهد از پذیرفته شدگان رشته های تحصیلی مورد نیاز آموزش و پرورش صرفاً در همان رشته و گرایش قبولی امکان پذیر بوده و اخذ تعهد از افراد خارج از فهرست ارسالی توسط مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات، تخلف محسوب می گردد.

تبصره - (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ تصدیق و کنترل شرایط و ضوابط اختصاصی رشته های مورد نیاز آموزش و پرورش برای پذیرش دانشجوی متعهد خدمت بر اساس ضوابط و مقررات حاکم (بویژه موارد مندرج در «دفترچه آزمون سراسری مربوط) در زمان تشکیل پرونده، قبل از اخذ تعهد محضری، توسط مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل الزامی است

4- به منظور سپردن سند تعهد، صدور معرفی نامه رسمی عنوان دفترخانه اسناد رسمی برای دانشجویان پذیرفته شده، توسط اداره کل استان (مدیریت منابع انسانی و امور اداری) (طبق نمونه برگ شماره «1»)، با ضمیمه نمودن نمونه برگ خام سند تعهد (نمونه برگ شماره «2») همزمان با تشکیل پرونده و پس از وصول تاییدیه گزینش صورت می پذیرد. متعهد مکلف است اصل سند تعهد را به اداره مذکور تحویل نماید تا پس از حصول اطمینان از صحت مفاد سند (توسط مدیریت منابع انسانی و امور اداری)، مراتب در پرونده پرسنلی بایگانی و رونوشت برابر اصل یا کپی مصدق آن نیز (تایید شده توسط آموزش و پرورش) به انضمام اولین حکم استخدام آزمایشی، برای درج در پرونده تحصیلی آنان به صورت اداری (محرمانه - مستقیم) به دانشگاه محل تحصیل متعهد ارسال گردد. (در بند 2 قسمت ب

دستور العمل سال 1401 بر حاکمیت، سند موضوع این بند تاکید شده است)

تبصره 1: تنظیم هر گونه سند تعهد محضری خارج از نمونه برگ پیوست و بدون ذکر شماره و تاریخ معرفی نامه اداره کل با عنوان دفترخانه در مفاد سند تعهد تنظیمی، فاقد اعتبار است.

تبصره 2: در صورت تنظیم سند بر خلاف نمونه برگ ارسال شده، متعهد مکلف است در اولین فرصت نسبت به اصلاح سند از طریق دفترخانه اقدام نماید.

5- دانشگاه محل تحصیل مکلف است گواهی اشتغال به تحصیل دانشجوی متعهد خدمت را به اداره کل آموزش و پرورش استان سهمیه استخدامی، ارسال نماید.

6- سپردن سند تعهد خدمت استخدامی، با عنایت به تبصره 1 ماده 20 اساسنامه دانشگاه فرهنگیان و ماده 1 قانون متعهدین خدمت و ضمن رعایت سهمیه استخدامی، باید در آغاز تحصیل و قبل از ثبت نام انجام شود و در موارد استثنایی، با رعایت ماده 2 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت، حداکثر تا پایان نیم سال اول امکان پذیر می باشد.

تبصره 5: بر اساس رای وحدت رویه شماره 938 مورخ 86/09/06 هیات عمومی دیوان عدالت اداری، متعهد خدمت مشمول قانون متعهدین به کسانی اطلاق می شود که طبق قانون سند سپرده و بر اساس ماده 6 قانون متعهدین خدمت به استخدام آزمایشی پذیرفته می شوند. بنابراین **مدیریت منابع انسانی و امور اداری** ادارات کل سهمیه خدمتی، مکلفند جهت صدور حکم استخدام آزمایشی این افراد، پس از اخذ مجوزها و وصول نظریه هسته گزینش و در صورت سپردن سند تعهد محضری به این امر اقدام نمایند.

7- اعلام عدم نیاز موضوع ماده 1 قانون متعهدین خدمت و ماده 2 آیین نامه اجرای قانون مذکور (در آغاز تحصیل) باید بصورت مکتوب (**مطابق نمونه برگ شماره 3**) برای هر متعهد توسط مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات با عنوان دانشجوی صادر و رونوشت آن به واحدهای **مدیریت منابع انسانی و امور اداری**، امور مالی و اداره حقوقی استان سهمیه خدمتی و همچنین دانشگاه محل تحصیل ارسال گردد. بدیهی است ادامه تحصیل این دانشجویان وفق مواد مذکور بعد از اعلام عدم نیاز، با رعایت مقررات آموزشی دانشگاه محل تحصیل، به صورت دانشجوی عادی (آموزش رایگان) و بدون هیچ گونه تعهد استخدامی به وزارت آموزش و پرورش بلامانع خواهد بود.

8- جذب و پذیرش دانشجو از سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی با رعایت ماده 2 قانون متعهدین خدمت صرفاً در مواردی مجاز است که تربیت دانشجو در آن رشته ها، در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی میسر نباشد. در صورت لزوم و تصمیم این وزارت بر استفاده و بکارگیری از این گونه افراد ضوابط مربوط به پذیرش و جذب آنان، متعاقباً طی دستوالعمل جداگانه اعلام خواهد شد.

9- مدرک تحصیلی لازم جهت ورود به دوره کاردانی یا کارشناسی پیوسته با رعایت ماده 1 و 2 قانون متعهدین خدمت، پیش دانشگاهی (مدرک مورد قبول برای ورود به دانشگاه) می باشد. بنابراین داوطلبان موضوع قانون مذکور حتی در صورت ارائه یا داشتن مدرک تحصیلی بالاتر فقط از مزایای مدرک مذکور برخوردار بوده و صدور حکم استخدامی رسمی - آزمایشی نیز بر مبنای این مدرک خواهد بود.

10- تامین بخشی از نیازهای خاص آموزش و پرورش در رشته هایی که امکان توسعه آن از طریق دانشگاه فرهنگیان وجود نداشته باشد، از میان **فارغ التحصیلان** سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و حوزه های علمیه، طبق مصوبه شماره 12995/93/دش مورخ 93/09/26 شورای عالی انقلاب فرهنگی (موضوع اصلاح تبصره 2 ماده 23 اساسنامه دانشگاه فرهنگیان) مشروط به گذراندن 35 واحد درسی در دانشگاه فرهنگیان و با رعایت ضوابط و مقررات وزارت آموزش و پرورش بلامانع می باشد. این دسته از مستخدمان تابع ضوابط و مقررات خاص خود می باشند.

11- (**الحاقی مورخ 1401/09/06**)؛ دانشگاه وابسته موظف است حداکثر تا یک ماه بعد از دریافت فهرست قبول شدگان نهایی از وزارت آموزش و پرورش، فهرست آن دسته از پذیرفته شدگان نهایی را که به هر دلیلی جهت ثبت نام قطعی، به دانشگاه مراجعه نکرده یا به دلیل عدم احراز شرایط یا نداشتن مدارک و مستندات قانونی موفق به ثبت نام نشده اند به مرکز ارسال نماید. دانشگاه وابسته همچنین مکلف است قبل از قطعی نمودن ثبت نام در محل قبولی،

وضعیت هر داوطلب پذیرفته شده را از حیث تطبیق با شرایط و ضوابط اختصاصی و طی مراحل قانونی، مجدداً تصدیق و کنترل نماید.

12- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ چنانچه هر یک از پذیرفته شدگان نهایی با تکمیل «نمون برگ شماره 20»، قبل از ثبت نام

قطعی در دانشگاه وابسته محل قبولی یا پس از ثبت نام و قبل از شروع به تحصیل و همچنین قبل از سپردن سند تعهد استخدامی (موضوع ماده 3 قانون)، درخواست انصراف از ثبت نام و تحصیل از رشته پذیرفته شده را نماید، دانشگاه وابسته محل قبولی، در صورت موافقت با انصراف از ثبت نام ایشان، موظف است نمون برگ تکمیلی فوق را تأیید کند و تحویل متقاضی دهد و رونوشت نمون برگ مذکور را نیز به اداره کل منعکس و از ارسال مستقیم فرم مزبور به هر مرجع دیگر، از جمله؛ سازمان سنجش آموزش کشور یا سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزشی خودداری نماید. بدیهی است مسئولیت انصراف از ثبت نام در دانشگاه وابسته، متوجه شخص داوطلب است (قاعده اقدام) که بدین لحاظ درخواست ثبت نام مجدد متعاقب درخواست انصراف قبلی (بازگشت و اعاده به تحصیل مجدد)، در قالب متعهدین خدمت تحت هر شرایطی مجاز نخواهد بود.

تبصره - عدم مراجعه فرد پذیرفته شده برای ثبت نام و سپردن سند تعهد محضری، به منزله انصراف از ثبت نام و تحصیل در رشته های مورد نیاز آموزش و پرورش است که در این خصوص باید طبق بند 11 و این بند اقدام شود.

13- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ اداره کل موظف است در خصوص ایجاد ظرفیت پذیرش، نحوه جذب و

بکارگیری، تأمین ردیف استخدامی، صدور احکام استخدامی و ... صرفاً از طریق مرکز اقدام کند و در خصوص بررسی صلاحیت های گزینشی نیز با هماهنگی دبیرخانه هیأت مرکزی گزینش از طریق هسته گزینش استان اقدام نمایند.

14- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ در ارتباط با آزمون سراسری پذیرش دانشجو معلم متعهد خدمت، در زمان انجام

مصاحبه از معرفی شدگان چند برابر ظرفیت رشته های دارای شرایط خاص برای پذیرش دانشجو، علاوه بر آزمون علمی، احراز صلاحیت و توانایی انجام کار داوطلبین متقاضی تصدی شغل معلمی از طریق مصاحبه تخصصی و معاینات پزشکی الزامی است. لذا چنانچه در زمان پذیرش اولیه و در فرآیند انجام مصاحبه تخصصی و پس از انجام معاینات پزشکی، سلامت جسمانی و روانی و توانایی فرد متقاضی (معرفی شده چند برابر ظرفیت) مورد تأیید قرار نگیرد در صورت اعتراض داوطلب با رعایت مفاد دستورالعمل مصاحبه تخصصی ابلاغی و مهلت مقرر برای انجام مصاحبه و مطابق آیین نامه اجرایی بند (ز) ماده (42) قانون مدیریت خدمات کشوری (موضوع مصوبه شماره 88384/44178 مورخ 1389/04/23 هیأت وزیران) مرجع نهایی اعتراض و رسیدگی به احراز توانایی جسمی و روانی انجام کار معلمی، شورای پزشکی خواهد بود. همچنین چنانچه در زمان تشکیل پرونده استخدامی و همچنین در طول تحصیل بر اساس معاینات پزشکی، صلاحیت و توانایی انجام کار داوطلب برای تصدی شغل معلمی، مورد تأیید قرار نگیرد و این موضوع مورد اعتراض داوطلبین باشد مرجع نهایی اعتراض و رسیدگی به آن، شورای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان سهمیه خدمتی خواهد بود. (بر همین اساس، مفاد بند 12 بخش دوم دستورالعمل متناسب با این بند اصلاح می شود.)

تبصره 1- نظر به اینکه پزشکان و شورای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان صرفاً در محدوده امور تخصصی پزشکی و در مقام صلاحیت پزشکی خود (رسیدگی به وضعیت جسمی و روانی داوطلب و توانایی انجام کار) می توانند اظهار نظر نمایند؛ هر گونه اظهار نظر مراجع مذکور در موضوعات راجع به صلاحیت این وزارت (انطباق وضعیت فرد با شرایط تصدی مشاغل معلمان) قابل استناد و ترتیب اثر نیست.

تبصره 2؛ مطابق رأی وحدت رویه شماره 1053 مورخ 1401/06/12 هیات عمومی دیوان عدالت اداری (موضوع ابلاغیه شماره 53623 مورخ 1401/07/26 معاونت حقوق و امور مجلس سازمان اداری و استخدامی کشور)، تحمیل هزینه معاینات پزشکی (جزء در موارد قانونی) به داوطلب مجوز قانونی ندارد.

بخش دوم: - مقررات مربوط به دوران تحصیل متعهدین خدمت (دوران استخدام رسمی - آزمایشی)

1- پرداخت حقوق به دانشجویان متعهد خدمت، صرفاً با ارائه گواهی اشتغال به تحصیل (مطابق نمون برگ شماره «4»)، از دانشگاه محل تحصیل امکان پذیر می باشد. بنابراین دانشجو مکلف است در آغاز هر نیم سال تحصیلی، گواهی مذکور را از دانشگاه محل تحصیل اخذ و به واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل سهمیه خدمتی ارائه نماید.

تبصره: (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ استمرار پرداخت حقوق و مزایای موضوع ماده 6 قانون متعهدین خدمت و کسر کسور مقرر در تبصره حکم قانونی یادشده توسط این وزارت و واریز آن به حساب دانشگاه مربوط منوط به ارائه گواهی اشتغال به تحصیل در آغاز هر نیم سال تحصیلی است.

2- **دانشگاههای محل تحصیل** متعهدین خدمت در موارد زیر باید مراتب را به ادارات کل آموزش و پرورش استانها (اداره کل سهمیه خدمتی دانشجوی متعهد) اعلام نمایند:

الف- مرخصی های تحصیلی متعهدین خدمت و خروج از کشور در موارد زیارتی و غیر زیارتی جهت قطع حقوق و مزایا در ایام مذکور (موضوع ماده 5 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت).

ب- وضعیت تحصیلی، مشروطی، توقف در دوره کاردانی، از کارافتادگی، فوت دانشجوی متعهد و هرگونه استنکاف از تحصیل موضوع ماده 5 قانون متعهدین خدمت، جهت اتخاذ تصمیم و صدور حکم مقتضی.

ج- فراغت از تحصیل.

تبصره؛ (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ علاوه بر تکلیف مقرر در بند «ج» برای دانشگاه وابسته محل تحصیل، مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل نیز مکلف است ضمن پیگیری مستمر وضعیت تحصیلی دانشجویان متعهد خدمت در اول هر نیمسال تحصیلی، بلافاصله بعد از فارغ التحصیلی، مطابق ماده 8 قانون، وضعیت آنان را مشخص و تحت هر عنوان از ایجاد فاصله خدمتی پیشگیری نمایند.

3- **(اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛** در راستای ماده 5 قانون متعهدین خدمت و تبصره آن، کمیته ای با ترکیب نمایندگان مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری، اداره کل امور مالی، دانشگاه محل تحصیل و دفتر حقوقی املاک و حمایت قضایی با ریاست دفتر حقوقی در ستاد و در ادارات کل سهمیه خدمتی (صادرکننده حکم استخدام رسمی -آزمایشی) یا محل خدمت با ترکیب مشابه با ریاست معاون برنامه ریزی و توسعه منابع ادارات کل، تشکیل می گردد.

این کمیته مکلف است به صورت موردی پرونده را بررسی، تا شمول یا عدم شمول تبصره ماده 5 قانون متعهدین را مطابق نمون برگ صورتجلسه پیوست (نمون برگ شماره «5») اعلام نمایند؛ بدیهی است در مواردی که رای کمیته مذکور بر تقصیر متعهد باشد مراتب جهت وصول خسارت های قانونی به واحد حقوقی ارسال خواهد نمود. لازم به ذکر است صلاحیت این کمیته به سایر اسناد تعهد (ضمن خدمت، ماموریت تحصیلی و...) تسری ندارد و با توجه به ماده 126 قانون محاسبات عمومی کشور تخفیف یا بخشودگی مطالبات نیز مجاز نمی باشد.

4 - موارد معافیت از پرداخت خسارت ناشی از عدم ایفای تعهد به قرار ذیل است¹:

الف - عدم نیاز وزارت آموزش و پرورش وفق قسمت اخیر ماده 8 قانون متعهدین خدمت.

ب - شهادت یا فوت متعهد در حین تحصیل یا خدمت.

ج - ابتلا به بیماری جسمی یا روانی یا معلولیت شخص متعهد خدمت پس از شروع به تحصیل که بر اثر آن قادر به ادامه تحصیل و یا ایفای تعهدات نباشد.

د - (اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛ فقدان تقصیر در استخدام و ایفای تعهد به جهت بروز «حوادث غیر قابل پیش

بینی» که جنبه استمرار داشته باشد (این نوع حوادث در صورت موقتی بودن موجب معافیت نخواهد شد

تبصره 1: متعهدینی که رابطه استخدامی آنها بر اساس آراء قطعی و لازم الاجرای مراجع قضایی و یا هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری قطع می گردد، مکلف به پرداخت خسارت عدم ایفای تعهد می باشد.

تبصره 2: موافقت با بازنشستگی پیش از موعد، بازخریدی، استعفاء متعهدین خدمت که دارای تعهدات ثانویه هستند با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط، منوط به پرداخت خسارت ناشی از عدم ایفای تعهد و لغو سند تعهد مربوط می باشد.

تبصره 3 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ قطعیت تصمیمات کمیته موضوع تبصره ماده 5 قانون متعهدین خدمت در

خصوص هر یک از بندهای فوق الذکر و همچنین در صورت وجود سایر مصادیق عدم تقصیر (به غیر از بندهای فوق الذکر)، منوط به تایید دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی است. بدیهی است در صورت عدم اخذ تاییدیه دفتر مزبور، تصمیمات کمیته، فاقد اعتبار و لغو اسناد تعهد مربوط نیز قبل از وصول تاییدیه دفتر مزبور، موجب مسئولیت انتظامی، مالی و محاسباتی اعضای آن خواهد شد.

تبصره 4 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ موارد مصرحه در ماده 5 قانون متعهدین خدمت ناشی از تقصیر یا اراده

متعهد بوده لذا قابل بررسی در کمیته تبصره ماده یادشده نمی باشد. لکن موارد مذکور صرفاً در صورت وجود دلایل مستند و متقن اثبات کننده عدم تقصیر، قابلیت طرح و بررسی در دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی را خواهد داشت و سایر موارد نیز همچون؛ عدم داشتن توانایی مالی متعهد یا خانواده ایشان، تحت پوشش نهادهای حمایتی بودن اعضای خانواده متعهد (مستتکف)، فوت بعد از تحقق موارد مصرحه در ماده 5 قانون متعهدین خدمت، مقطعی بودن حوادث و ...، با لحاظ ماده 126 قانون محاسبات عمومی کلاً یا جزئاً موجبی برای بخشش یا تخفیف مطالبات ناشی از تعهد نمی شود. هر گونه اقدام مغایر این بند، موجب مسئولیت اعضای کمیته موضوع تبصره ماده 5 قانون متعهدین خدمت اداره کل مربوط خواهد شد.

تبصره 5 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ مرجع ذیصلاح برای احراز موارد مذکور در قسمت (ج) این بند، شورای

پزشکی (کمیسیون پزشکی) بوده و در صورت اعتراض متعهد به نظریه شورای مزبور مطابق آیین نامه اجرایی بند (ز) ماده (42) قانون مدیریت خدمات کشوری (موضوع مصوبه شماره 88384/44178 مورخ 1389/04/23 هیات وزیران) مرجع نهایی رسیدگی به اعتراض شورای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان محل سهمیه خدمتی خواهد بود.

5 - وصول خسارت از متوقفین در مقطع کاردانی (موضوع ماده 4 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین به وزارت آموزش و

پرورش) همانند مستتکفین خواهد بود و در صورتی که متعهد، مدعی موجه بودن توفش در کاردانی باشد، مراتب در کمیته موضوع تبصره ماده 5 قانون متعهدین طرح و در صورتی که به تشخیص کمیته مذکور، توقف، موجه باشد

¹ - مطابق جزء الف بند 5 قسمت ج دستورالعمل شماره 140/370 مورخ 1401/09/06، جزء «د» (رد صلاحیت گزینش قبل از صدور حکم استخدام رسمی - قطعی) حذف و عنوان بند «ه» نیز به بند «د» اصلاح شده است.

وصول خسارت منتفی بوده، وفق تبصره ماده 5 قانون متعهدین خدمت اقدام خواهد شد. بدیهی است در موارد استثنایی و نیاز آموزش و پرورش، با رعایت ماده 4 آیین نامه مذکور اخذ مجوز و اعلام نیاز جهت استخدام با هماهنگی مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری، توسط مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات، خواهد بود.

در مکاتبات استان با مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات، ادارات کل به هیچ وجه مجاز به اعلام نیاز یا عدم نیاز متوقفین در کاردانی نبوده و صرفاً مجاز به اعلام نتیجه بررسی های کمیته، مبنی بر موجه بودن توقف در مقطع کاردانی می باشند.

6- تغییر دانشگاه، رشته و گرایش قبولی و سهمیه خدمتی دانشجویان متعهد خدمت و ستاره دار، تحت هر شرایطی اعم از تأهل، فوت والدین، تکفل، بیماری و ... مجاز نمی باشد.

تبصره: در موارد خاص و با تشخیص و موافقت مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات صرفاً جابجایی محل تحصیل در دانشگاه فرهنگیان بر اساس ضوابط داخلی، در بین پردیس ها زیر مجموعه آن دانشگاه (بدون تغییر رشته، گرایش و بدون تغییر سهمیه استخدامی)، مجاز می باشد.

7- در راستای سیاست های مربوط به تمرکز زدایی و تفویض اختیارات، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، صدور مجوز خروج از کشور عنوان سازمان نظام وظیفه، در دوران تحصیل به دانشگاه و پس از استخدام رسمی - قطعی به ادارات کل آموزش و پرورش، تفویض می گردد.

8- برای خروج از کشور دانشجویان متعهد خدمت (در موارد زیارتی و غیر زیارتی) با رعایت دستور العمل های صادره از نظام وظیفه، دانشگاه محل تحصیل باید با نظام وظیفه مکاتبه و رونوشت آن را جهت صدور حکم کارگزینی و تعیین وضعیت استخدامی در مدت خروج از کشور و وضعیت پرداخت حقوق، به ادارات کل آموزش و پرورش (واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری) سهمیه خدمتی متعهد، ارسال نمایند.

9- (اصلاحی مورخ 1401/09/06)²؛ چنانچه ادامه خدمت آزمایشی دانشجویان متعهد خدمت (در طول تحصیل) به استناد ماده 23 آیین نامه اجرایی قانون گزینش کشور، مورد تایید هسته های گزینش قرار نگیرد، مراتب کتیباً به ادارات کل محل سهمیه استخدامی منعکس خواهد شد. واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری ادارات مذکور مکلفند به استناد نظریه مذکور، مراتب را بصورت کتبی به دانشجو اعلام و رونوشت آن را به واحد حقوقی استان ارسال و همچنین جهت اقدام لازم به دانشگاه محل تحصیل و کارشناس ارتباط با پردیس های دانشگاهی اعلام نماید³.

«تبصره 1(الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ این گونه افراد از عداد متعهدین خدمت خارج می شوند و حق استخدام در قالب قانون متعهدین خدمت را نخواهند داشت و چگونگی ادامه تحصیل (برخورداری از آموزش رایگان یا عدم امکان آن)، انتقال یا عدم انتقال به سایر دانشگاهها و همچنین برخورداری از معافیت تحصیلی (افراد ذکور) حسب مورد تابع قوانین و مقررات مربوط، خواهد بود.

تبصره 2(الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ در صورت عدم اعتراض داوطلب رد صلاحیت شده به نظریه هسته گزینش، مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل سهمیه خدمتی مکلف است بدون فوت وقت، مراتب را به همراه اسناد و مدارک مربوط به اداره حقوقی ارسال کند تا واحد مذکور با رعایت مقررات نسبت به وصول خسارات اقدام نماید.

² - مطابق جزء ب و ج بند 5 قسمت ج دستورالعمل سال 1401، عبارت های «...لغو حکم» و «...جهت لغو سند تعهد ...» حذف و همچنین قسمت دوم و سوم بند 9 حذف و پنج تبصره به این بند اضافه شده است.

³ - با حذف عبارت «...لغو حکم» از این بند مدیریت منابع انسانی و امور اداری مطابق بند 6 بخش سوم دستورالعمل اقدام و رونوشت حکم را به انضمام سایر مدارک به واحد حقوقی ارسال خواهد کرد.

بدیهی است در صورت اعتراض فرد رد صلاحیت شده به نظریه گزینش در مهلت‌های مقرر در قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش و آیین نامه اجرایی آن در مقام تجدیدنظر خواهی (عادی و طرق فوق العاده)، با ارائه اسناد و مدارک دال بر اعتراض به نظریه گزینش، وصول خسارت و لغو سند تعهد تا تعیین تکلیف موضوع در مراجع ذیصلاح متوقف خواهد ماند و چنانچه نظریه هسته گزینش مبنی بر عدم استخدام متعهد صادر و ابلاغ شود پس از قطعیت رأی (عدم اعتراض در مهلت مقرر یا صدور رای ابرامی از مراجع ذیصلاح قانونی حسب مورد مراجع تجدیدنظر اول و دوم - هیأت عالی گزینش - دیوان عدالت اداری و قطعیت آن)، فرد مذکور مکلف به پرداخت خسارت بوده و اداره حقوقی نیز در اسرع وقت (به محض قطعیت آن) با رعایت قسمت (ز) بند (17) بخش چهارم دستورالعمل، مکلف به شروع اقدامات اجرایی برای وصول خسارت خواهد بود.

تبصره 3 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ چنانچه نظریه هسته های گزینش در مراحل تجدیدنظر (عادی و طرق فوق العاده) به هر دلیل (از جمله تبصره 3 ماده (23) آیین نامه اجرایی قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش) نقض و اشتغال رسمی - آزمایشی آنان بلامانع اعلام شود، اعاده به حالت دانشجوی متعهد خدمت (با همان سند تعهد خدمت قبلی) و ادامه روند قانونی و اشتغال به کار بلامانع خواهد بود.

10- رسیدگی به تخلفات دانشجویان متعهد خدمت که از مصادیق موارد مندرج در ماده 8 قانون رسیدگی به تخلفات اداری باشد (فارغ از مقررات آموزشی و انضباطی حاکم بر دانشگاه) بر عهده هیات های رسیدگی به تخلفات اداری مربوط بوده و چنانچه در نتیجه رسیدگی هیات های مذکور و پس از طی مرحله تجدید نظر، رای قطعی مبنی بر اعمال مجازاتهایی که منجر به قطع رابطه استخدامی دانشجویان متعهد خدمت (اخراج، انفصال دائم و...) صادر شود، مراتب کتباً به ادارات کل محل سهمیه استخدامی منعکس خواهد شد. **واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری** ادارات مذکور مکلفند به استناد رای قطعی صادره و قسمت اخیر ماده 1 و صدر ماده 5 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، ضمن لغو حکم استخدام آزمایشی، مراتب لغو حکم و عدم نیاز آموزش و پرورش را بصورت کتبی به دانشجو اعلام و رونوشت آن را جهت اقدام لازم به واحد حقوقی استان، دانشگاه محل تحصیل و کارشناس ارتباط با پردیس های دانشگاهی اعلام نماید. **واحد حقوقی** استان مکلف است پرونده را جهت تعیین تکلیف پرداخت یا عدم پرداخت خسارت، در **گمینته** موضوع تبصره ماده 5 قانون متعهدین خدمت مطرح و اقدامات قانونی را در جهت وصول خسارت (در موارد تقصیر) و لغو سند تعهد و اخذ تاییدیه لغو، از دفتر خانه مربوط معمول دارد.

بدیهی است این گونه افراد از عداد متعهدین خدمت خارج شده و هیچگونه حق استخدامی نخواهند داشت و چگونگی ادامه تحصیل (برخورداری از آموزش رایگان) و برخورداری از معافیت نظام وظیفه، مطابق قوانین و مقررات وزارت علوم و دانشگاه محل تحصیل خواهد بود.

چنانچه رای قطعی مذکور، در طرق فوق العاده تجدیدنظر (اعتراض در دیوان عدالت اداری و یا هیات عالی نظارت)، به هر دلیل نقض و ادامه خدمت بلامانع اعلام گردد، اعاده به خدمت و همچنین اخذ سند تعهد محضری مجدد (با مفاد همان سند قبلی)، طبق ماده 20 قانون رسیدگی به تخلفات اداری بلامانع خواهد بود.

11- پردیس های دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه شهید رجایی و دانشگاههایی که متولی آموزش رشته های تحصیلی (ستاره دار) مرتبط با مشمولین طبقه بندی مشاغل معلمان می باشند طبق تبصره ماده 2 تصویب نامه راجع به معافیت فارغ التحصیلان تربیت معلم از خدمت نظام وظیفه مورخ 1358/05/06 موظفند چنانچه دانشجویان متعهد خدمت، به هر

دلیلی اخراج شوند و یا ترک تحصیل کنند مراتب را به حوزه وظیفه عمومی محل صدور شناسنامه اطلاع داده و رونوشت آن را به اداره کل آموزش و پرورش استان سهمیه خدمتی ارسال نمایند.

12- متولی معرفی متعهدین خدمت به شورای پزشکی (کمیسیون پزشکی) مورد وثوق ادارات کل (نمون برگ شماره 6) و همچنین اخذ تاییدیه از شورای مذکور در حوزه ستاد بر عهده مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری و در سطح استانها، ادارات کل آموزش و پرورش استان ها (واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری) خواهد بود.

الف - چنانچه طبق نظر شورای مذکور، بیماری قبل از استخدام آزمایشی متعهدین خدمت بوده و در اصل، نامبرده فاقد شرایط عمومی برای استخدام بوده و آنرا مکثوم داشته است با توجه به فقدان شرایط استخدام، استخدام آنان کان لم یکن تلقی گردیده، واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری مکلف است نسبت به لغو حکم استخدامی آنان اقدام نماید. بدیهی است این افراد مکلفند وفق ماده 5 قانون متعهدین خدمت خسارات مربوطه را پرداخت نمایند.

ب - در خصوص وضعیت استخدامی دانشجویان متعهد خدمت که به علت بیماری و یا سانحه، ادامه تحصیل برای آنها میسر نبوده و از دانشگاه درخواست مرخصی تحصیلی می نماید، در صورتیکه دانشگاه مربوطه طبق قوانین و مقررات آموزشی حاکم بر دانشگاهها، با درخواست مذکور موافقت نماید بایستی مراتب را به مدیریت منابع انسانی و امور اداری و امور مالی اداره کل آموزش و پرورش سهمیه خدمتی دانشجوی متعهد مذکور اعلام تا واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری در راستای ماده 5 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، وفق تبصره 1 ماده 84 قانون مدیریت خدمات کشوری، حکم مرخصی بدون حقوق برای وی صادر نماید. بدیهی است در زمان مرخصی بدون حقوق امور مالی، حقوق و مزایایی به وی پرداخت نخواهد نمود. چنانچه پس از اتمام مرخصی بدون حقوق، بهبودی حاصل نشد، و مطابق مقررات آموزشی، دانشجوی مذکور از دانشگاه اخراج گردد. در این صورت واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان مکلف است مراتب را به شورای مذکور منعکس و در صورت تایید بیماری، با رعایت ماده 79 قانون استخدام کشوری و تبصره های آن و ماده 84 قانون مذکور و سایر قوانین و مقررات مربوط وضعیت استخدامی را تعیین نماید.

ج- چنانچه دانشجوی متعهد خدمت از کار افتاده، بهبودی کامل حاصل نماید و توانایی ادامه تحصیل یابد، در صورتی که طبق مقررات وزارت علوم اعاده به تحصیل وی بلامانع باشد وفق وحدت ملاک تبصره ماده 84 قانون استخدام کشوری و با رعایت سقف مقرر در ماده 7 قانون متعهدین خدمت، صدور حکم استخدام آزمایشی و ادامه تحصیل بلامانع خواهد بود.

تبصره 5: در صورت اعتراض آموزش و پرورش و یا اعتراض متعهدین مذکور به نظریه شورای پزشکی (کمیسیون پزشکی) مورد وثوق ادارات کل، مرجع نهایی رسیدگی، شورای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان خواهد بود.

13- پرداخت حقوق کارآموزی و حقوق به دانشجویان متعهد خدمت موضوع قانون متعهدین خدمت، مانع از استفاده آنان از امکانات رفاهی عمومی از قبیل خوابگاه و وام صندوق رفاه و غیره که مراکز تربیت معلم (پردیس ها دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی) معمولاً در اختیار آنان قرار می دهند نخواهد بود، لکن هزینه های شبانه روزی و هزینه خوابگاه وفق مقررات مربوط از وجوه پرداختی کسر خواهد شد.

تبصره 1؛ حداکثر مبلغ کسر هزینه های مذکور طبق ضوابط و مقررات مربوط همه ساله اعلام خواهد شد.

تبصره 2: افرادی که در موارد استثنایی، طبق مصوبه شماره 305 مورخ 64/04/27 شورای عالی آموزش و پرورش، به صورت شبانه روزی قادر به تحصیل در مراکز مذکور نمی باشند، و از مزایای خوابگاه و شبانه روزی بهره مند نمی شوند، دانشگاه محل تحصیل مکلف است لیست آنان را جهت پرداخت کامل حقوق کارآموزی (بدون کسر هزینه های شبانه روزی و هزینه خوابگاه) به اداره کل آموزش و پرورش سهمیه خدمتی ارسال نماید.

14- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ با لحاظ حکم ماده 81 قانون استخدام کشوری و ماده 48 قانون مدیریت خدمات کشوری، دانشجویان متعهد خدمت از تاریخ فوت، بازنشسته محسوب می‌شود و طبق احکام قانونی مذکور اقدام خواهد شد.

15- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ به محض اعلام مراتب اخراج آموزشی (مشروطی یا ...)، انصرافی و ... دانشجویان متعهد خدمت در طول مدت تحصیل، توسط دانشگاه محل تحصیل و اعلام مراتب، اداره کل یا وصول خسارات متعلقه (در صورت تعلق خسارت و عدم معافیت) مکلف به لغو حکم استخدام رسمی - آزمایشی و لغو سند تعهد استخدامی دانشجوی مزبور می‌باشد. این افراد با وصف مراتب فوق، به جهت عدم نیاز آموزش و پرورش و عدم وجود مجوز قانونی، از عداد متعهدین خدمت خارج می‌شوند.

بخش سوم - مقررات مربوط به دوران فارغ التحصیلی تا استخدام رسمی - قطعی

1- برای تبدیل وضعیت استخدامی دانشجویان متعهد از آزمایشی به رسمی قطعی، مدیریت منابع انسانی و امور اداری ادارات کل آموزش و پرورش پس از اخذ آمار و اطلاعات از کارشناس ارتباط با پردیس های دانشگاهی و دانشگاه محل تحصیل متعهد، مکلفند حداقل 8 ماه قبل از فارغ التحصیلی، مراتب را جهت طی مراحل گزینش به واحد گزینش اداره کل معرفی نمایند.

تبصره: دانشگاهها مکلفند مراتب فارغ التحصیلی متعهدین خدمت موضوع قانون را ظرف یک ماه پس از فارغ التحصیلی (پس از کسب آخرین نمره واحد ماخوذه در مقطع) مطابق « فرم شماره 7 » این دستورالعمل به اداره کل سهمیه خدمتی متعهد به صورت محرمانه مستقیم اعلام و ارسال نمایند.

2- گزینش مکلف است در طول دوره استخدام آزمایشی (دوران تحصیل) و قبل از اتمام آن، نظر نهایی خود را برای تبدیل وضعیت استخدام آزمایشی به استخدام رسمی قطعی اعلام نماید. به استناد قسمت اخیر ماده 8 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت، تابستان سال فراغت از تحصیل (در مورد فارغ التحصیلان خردادماه) جزء مدت تحصیل آنان منظور خواهد شد. در صورتی که هسته های گزینش در موعد قانونی مقرر در تبصره 1 ماده 25 آیین نامه قانون گزینش معلمان (قبل از پایان مدت مقرر خدمت آزمایشی مستخدم)، اعلام نظر نکند و یا بعد از موعد مذکور اعلام نظر نماید، به موجب آراء وحدت رویه شماره 928 مورخ 86/09/04 و 21 مورخ 70/07/24 و 243 مورخ 69/12/7 هیات عمومی دیوان عدالت اداری و همچنین قسمت اخیر تبصره 1 ماده 25 آیین نامه فوق الذکر اظهار نظر مزبور موثر در مقام نبوده و وضعیت استخدامی اینگونه متعهدین باید به رسمی - قطعی تغییر پیدا نموده و حکم مقتضی صادر گردد.

بدیهی است تبدیل وضعیت استخدامی متعهدین خدمت به سایر حالات استخدامی (پیمانی، قراردادی و...) ممنوع بوده و گزینش صرفاً در خصوص تبدیل وضعیت استخدام به رسمی - قطعی باید اعلام نظر نماید.

3- با عنایت به تبصره 1 و 2 ماده 7 اصلاحی موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب 90/08/22 مجلس شورای اسلامی، مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری موظف است اطلاعات و آمار متعهدین خدمت ذکوری که نیاز به طی دوره آموزش رزم مقدماتی (فاقدین کارت پایان خدمت یا برگ سبز کفایت از آموزش نظامی) دارند را، یک سال قبل از فارغ التحصیلی آنان، از ادارات کل استانها اخذ و مکاتبات لازم را از طریق معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، جهت تامین اعتبارات مورد نیاز برای آموزش نظامی توسط سپاه و

پیش بینی در اعتبارات سپاه (موضوع تبصره 2 ماده مذکور) و همچنین هماهنگی لازم را با ستاد کل و سپاه جهت برگزاری دوره مذکور قبل از بکارگیری و تبدیل وضعیت آنان به رسمی - قطعی انجام دهد.

4- مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری، موظف است پس از طی دوره آموزش رزم مقدماتی و پس از اخذ تایید صلاحیت از گزینش، با عنایت به ماده 8 قانون متعهدین خدمت مکاتبات لازم را با ادارات کل آموزش و پرورش در خصوص تبدیل وضعیت دانشجویان متعهد خدمت به رسمی - قطعی مبذول نماید.

5- با توجه با آراء وحدت رویه صادره از هیات عمومی دیوان عدالت اداری، ایجاد هر گونه فاصله خدمتی برای فارغ التحصیلان متعهد خدمت، ممنوع بوده و باید از آغاز تحصیل به استخدام (رسمی) - آزمایشی درآمده و به محض فارغ التحصیلی با رعایت بند قبل و ماده 8 قانون متعهدین، از محل همان مجوز، به رسمی - قطعی تبدیل وضعیت گردند.

6- در صورتی که صلاحیت متعهدین خدمت برای تبدیل وضعیت استخدامی از رسمی - آزمایشی به رسمی - قطعی مورد تایید هسته های گزینش قرار نگیرد، هسته های مذکور مکلفند نظر خود را در طول دوره تحصیل و حداکثر در تابستان سال فراغت از تحصیل (دوره استخدام آزمایشی) به ادارات کل مربوط اعلام نمایند. واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری ادارات مذکور مکلفند به استناد نظریه مذکور و قسمت اخیر ماده 8 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، ضمن لغو حکم استخدام آزمایشی، مراتب لغو حکم و عدم نیاز آموزش و پرورش را بصورت کتبی به دانشجو اعلام و رونوشت آن را جهت وصول خسارت⁴، به واحد حقوقی استان ارسال نمایند، همچنین واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان موظف است به استناد ماده 10 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مراتب را به حوزه وظیفه عمومی محل تولد متعهد اعلام نماید. (اصلاحی مورخ 1401/09/06)

اداره حقوقی استان نیز مکلف است پس از دریافت رونوشت نامه فوق الذکر و انقضای مهلت های تجدیدنظرخواهی (عادی و طرق فوق العاده) با رعایت قسمت ز بند 17 بخش چهارم اقدامات اجرایی لازم جهت وصول خسارت از افراد مذکور را به عمل آورد (اصلاحی مورخ 1401/09/06)

تبصره (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ در صورت اعتراض فرد رد صلاحیت شده به نظر گزینش در مهلت های مقرر در قانون گزینش معلمان و کارکنان آموزش و پرورش و آیین نامه اجرایی آن در مقام تجدیدنظرخواهی (عادی و طرق فوق العاده)، با ارائه اسناد و مدارک دال بر اعتراض به نظریه گزینش، وصول خسارت و لغو سند تعهد تا تعیین تکلیف موضوع در مراجع ذیصلاح، مراعا خواهد ماند و چنانچه مفاد نظریه یا رأی مراجع ذیصلاح مبنی بر عدم استخدام باشد (تایید نظر هسته گزینش) در این صورت متعهد رد صلاحیت شده، در تاریخ ابلاغ رأی یا نظر قطعی، مکلف به پرداخت خسارت بوده و اداره حقوقی نیز در اسرع وقت با رعایت قسمت «ز» بند 17 بخش چهارم، مکلف به شروع اقدامات اجرایی (اداری و قضایی) و وصول خسارت خواهد بود.

7- طبق ماده 4 تصویب نامه راجع به معافیت فارغ التحصیلان تربیت معلم از خدمت نظام وظیفه مورخ 58/05/06 ادارات کل آموزش و پرورش استان (واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری) سهمیه خدمتی مکلفند به محض

⁴ - مطابق بند 1 قسمت د دستورالعمل اصلاحی سال 1401، عبارت «... جهت وصول خسارت ...» جایگزین عبارت «... جهت لغو سند تعهد ...» شده و به تبع آن قسمت دوم این بند نیز اصلاح و قسمت سوم نیز حذف گردیده است.

استخدام قطعی - رسمی ، مراتب را با صدور گواهی اشتغال به خدمت به انضمام سایر مدارک لازم، به حوزه وظیفه عمومی اعلام نماید.

8- **(الحاقی مورخ 1401/09/06)**؛ با لحاظ تبصره 3 ماده 20 اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، فرهنگیان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد با داشتن حداقل 3 سال سابقه خدمت در وزارت آموزش و پرورش و در صورت نیاز به رشته و دوره تحصیلی مورد نظر می توانند برای ادامه تحصیل در مقطع بالاتر دانشگاه یادشده، در آزمون مربوط شرکت کنند و در صورت قبول نهایی نیز، تحصیل آنان منوط به سپردن سند تعهد خدمتی خواهد بود.

بخش چهارم - مقررات مربوط به دوران استخدام رسمی - قطعی

1- به کارگیری فارغ التحصیلان واجد شرایط متعهدین خدمت ، در غیر وضعیت استخدامی رسمی - قطعی و غیر مشاغل مندرج در طبقه بندی مشاغل معلمان و غیر از رشته پذیرفته شده در آزمون، ممنوع می باشد.

2- تعیین محل خدمت متعهدین خدمت پس از فارغ التحصیلی با لحاظ نیاز موضوع ماده 8 قانون متعهدین در راستای ماده 3 قانون مذکور و حسب نیاز وزارت آموزش و پرورش صورت خواهد گرفت و در صورتی که متعهد خدمت پس از تعیین محل خدمت، نسبت به دریافت ابلاغ صادره اقدام ننماید و گواهی شروع به کار را از محل تعیین شده ارائه ننماید، مستنکف قلمداد شده و بلافاصله اداره کل مربوط مکلف است اقدامات لازم را در راستای ماده 5 قانون متعهدین خدمت به عمل آورد.

3- **(اصلاحی مورخ 1401/09/06)**؛ با عنایت به ضرورت استفاده بهینه از منابع انسانی برای انجام ماموریت های سازمانی و با لحاظ کمبود نیروی انسانی آموزشی تخصصی و ظرفیت های قانونی دانشگاههای وابسته (برای استخدام بواسطه تصویب در هیات امناء- مستند به اساسنامه و ماده 1 قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب 95)، با لحاظ صدر ماده 5 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش صرفاً اشتغال عملی در آموزش و پرورش به عنوان ایام ایفای تعهد قلمداد می شود؛ لذا انتقال دائم یا ماموریت برون سازمانی متعهدین خدمت موضوع ماده 3 قانون متعهدین خدمت، به دانشگاههای وابسته یا غیر وابسته و همچنین سازمانها، مراکز، موسسات وابسته دارای ماهیت حقوقی مستقل یا غیردولتی، موسسات یا سازمانهای دارای آیین نامه یا ظرفیت قانونی استخدامی خاص ، هیات امنایی بودن و نیز سایر دستگاههای اجرایی و نهادها و مدارس وابسته به آنان قبل از ایفای کامل تعهد یا تعیین تکلیف آن (پرداخت خسارت با داشتن کارت پایان خدمت) ممنوع می باشد و در صورت اقدام مغایر این بند ضمن معرفی متخلفین به هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری، افراد مذکور مکلف به بازگشت به محل خدمت قبلی بوده و ایام انتقال دائم یا ماموریت برون سازمانی نیز به عنوان ایفای تعهد خدمتی قابل احتساب نخواهد بود. در غیر این صورت؛ حسب مورد؛ از تاریخ انتقال دائم متعهد منتقل شده مکلف به پرداخت خسارت باقی مانده اسناد تعهد خدمتی خواهند شد. بدیهی است در صورت الزام و تکلیف قانونی بر اختصاص نیرو (اعم از انتقال موقت یا ماموریت برون یا درون سازمانی)، ضروری است در این حالت، از وجود شاغلین غیر متعهد خدمت فوق الذکر این وزارت استفاده شود.

همچنین در صورت درخواست انتقال موقت یا ماموریت سازمانی توسط متعهدین مذکور به دانشگاه‌های وابسته یا غیر وابسته و همچنین سازمانها، مراکز، موسسات وابسته به وزارت و موافقت اداره کل، مدت اشتغال آنان در سازمانها، مراکز، موسسات وابسته مزبور به عنوان ایام ایفای تعهد خدمتی قابل احتساب نخواهد بود.

«تبصره 1 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ از تاریخ صدور این بخشنامه، «بند 3» قسمت «توضیحات کلی» بخشنامه شماره 810/10000 مورخ 1377/08/23 لغو می شود.

تبصره 2 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ موافقت با انتقال دائم افراد دارای اسناد تعهد ثانویه (سند تعهد ریزنمره - سند تعهد ضمن خدمت - سند تعهد موضوع ماده 8 قانون تامین... و تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان - سند تعهد ماموریت آموزشی) نیز منوط به پرداخت خسارت باقی مانده تعهدات خود بوده و در خصوص انتقال موقت یا ماموریت درون سازمانی یا برون سازمانی نیز ایام مذکور به عنوان اشتغال عملی و ایفای تعهد در آموزش و پرورش قلمداد نخواهد شد.

تبصره 3 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ با لحاظ مفاد تبصره 4 مصوبه شماره 833 مورخ 1399/08/27 شورای عالی انقلاب فرهنگی که خروج از بوم خدمتی را به منزله قطع رابطه استخدامی تلقی نموده است لذا درخواست انتقال دائم مستخدمین پیمانی به خارج از بوم یا انتقال برون یا درون سازمانی آنان ممنوع و این ممنوعیت (اعم از؛ درخواست یا پذیرش و موافقت با درخواست) ناظر به متعهد و اداره کل می باشد.

4 - متولی انجام مکاتبات مربوط به خروج از کشور (اعم از امور زیارتی و غیر زیارتی) متعهدین خدمت (فاقدین کارت معافیت و یا پایان خدمت) در حین ایفای تعهد، در ستاد مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری و در استانها واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل خواهد بود.

5 - با توجه به ممنوعیت مذکور در ماده 4 قانون متعهدین خدمت و عدم امکان تسلیم ریزنمره و مدارک تحصیلی (اعم از اصل، کپی یا ترجمه آن) متعهدین خدمت قبل از ایفای تعهد (دو برابر مدت تحصیل که حداقل آن کمتر از 5 سال نخواهد بود)، حق شرکت در آزمون اعزام به مدارس خارج از کشور را ندارند.

6 - در کلیه مواردی که دانشجویان متعهد خدمت و یا متعهدین خدمت به هر دلیلی موفق به انجام تمام یا قسمتی از خدمت مورد تعهد نگردند، واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان مکلف است وفق ماده 10 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش نسبت به معرفی افراد مذکور به حوزه وظیفه عمومی مربوط، اقدام نموده و اسناد و مدارک لازم را (عنداللزوم پرونده پرسنلی) جهت تعیین تکلیف محاسبه و وصول خسارت به امور مالی و واحد حقوقی استان ارسال نماید.

7 - ادامه تحصیل معلمان و کارکنان آموزش و پرورش ، به استناد ماده 4 قانون متعهدین خدمت و تبصره 3 ماده 20 اساسنامه دانشگاه مذکور، در دانشگاه فرهنگیان و سایر موسسات آموزش عالی با دو حالت مواجه می باشد:

الف- کسانی که تعهد استخدامی (موضوع سند تعهد ماده 3 قانون متعهدین خدمت) آنان تمام نشده است، این افراد مکلفند در ستاد با معرفی مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات و در استانها با معرفی اداره کل (واحد کارشناسی ارتباط با پردیس های دانشگاهی) ، طبق ماده 4 قانون متعهدین و بر اساس الگوی ابلاغی (فرم سند تعهد ریزنمره) (نمون برگ اصلاحی شماره «8») در دفترخانه نسبت به سپردن سند مذکور اقدام و پس از سپردن

سند، اصل سند مذکور را تحویل نمایند، مراجع مذکور به محض دریافت اصل سند، موظفند اصل سند را جهت ضبط در پرونده پرسنلی متعهد ارسال و تصویر سند را جهت ثبت نام به دانشگاه ارسال نمایند⁵.

تبصره 1 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ نظر به اینکه مطابق رای وحدت رویه شماره 626 الی 632 مورخ 99/05/14 هیات عمومی دیوان عدالت اداری، اطلاق بخشنامه شماره 170061 مورخ 93/12/24 سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از باب خلاف شرع بودن ایجاد محدودیت و تضییق اعمال مدرک تحصیلی بالاتر کارمندان در موارد تعهدات معتبر دستگاه اجرایی و یا قراردادهای معتبر استخدامی با کارمندان از تاریخ تصویب ابطال شده است و از آنجایی که مشمولین ماده 3 قانون متعهدین خدمت مصوب 1369 با لحاظ جواز قانونی موضوع ماده 4 قانون مذکور و همچنین فرهنگیان محترم داوطلب استفاده از سهمیه ویژه فرهنگیان برای ادامه تحصیل در کد رشته محل های مربوط به دانشگاههای وابسته این وزارت به استناد تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان و ماده 8 لایحه قانونی اصلاح مواد 7 و 8 قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان مصوب 1358 در دایره شمول حکم رای یادشده می باشند لذا در راستای اجرای رای فوق الذکر و بخشنامه های شماره 21119 مورخ 1400/04/21 و 24168 مورخ 1400/05/09 سازمان اداری و استخدامی کشور و همچنین اطلاق بند 2-3 ماده 2 قانون نظام رتبه بندی معلمان مصوب 1400/12/15؛ تمامی مستخدمین دارای تعهد استخدامی موضوع ماده 3 قانون متعهدین خدمت که بعد از تاریخ تصویب بخشنامه فوق الذکر (بخشنامه شماره 170061 مورخ 93/12/24) اقدام به ادامه تحصیل در بیش از یک مقطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی استخدامی نموده اند در صورت نیاز به رشته های تحصیلی مقاطع مذکور (بنا به مقررات حاکم)، با سپردن سند تعهد ریزنمره موضوع ماده 4 قانون متعهدین خدمت اعمال مدرک تحصیلی آنان (بدون محدودیت) بلامانع خواهد بود.

همچنین فرهنگستانی که بعد از تاریخ تصویب بخشنامه فوق الذکر (بخشنامه شماره 170061 مورخ 93/12/24) با استفاده از سهمیه ویژه فرهنگیان اقدام به ادامه تحصیل در کد رشته محل های مربوط به دانشگاههای وابسته نموده اند مشمول حکم ماده 8 لایحه قانونی اصلاح مواد 7 و 8 قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان مصوب 1358 قرار گرفته و با سپردن سند تعهد موضوع ماده مذکور، اعمال مدرک تحصیلی آنان بلامانع خواهد بود.

تبصره 2 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ صدور نمون برگ (شماره 21) برای مشمولین ماده 4 قانون، به منظور ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی استخدامی (ادامه تحصیل در طول تعهد استخدامی)، بعد از موافقت با ادامه تحصیل آنان و سپردن سند تعهد محضری، جهت ارسال گواهینامه موقت، ریز نمره و تأییدیه تحصیلی از طریق دانشگاه مربوط به دانشگاه محل تحصیل جدید به صورت محرمانه - مستقیم الزامی است. در این راستا دانشگاههای وابسته با توجه به نمون برگ فوق الذکر موظفند به منظور تسهیل فرایند ادامه تحصیل فرهنگیان در اسرع وقت و با رعایت مقررات مربوط نسبت به صدور نمون برگ شماره 22 با عنوان دانشگاه محل تحصیل جدید (در دوره بالاتر) به صورت محرمانه - مستقیم اقدام نمایند.

ب - (اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛ فرهنگیان و کارکنانی که (اعم از اینکه؛ دارای تعهد استخدامی یا ریزنمره یا ماموریت آموزشی باشند یا نباشند) قصد ادامه تحصیل در کد رشته محل های دارای سهمیه ویژه فرهنگیان دانشگاه های وابسته این وزارت داشته باشند، به شرط نیاز (شرایط احراز شغل)، حکم ماده 8 لایحه قانونی اصلاح مواد 7 و 8

⁵ مطابق بند 2 قسمت هـ دستورالعمل شماره 140/370 مورخ 1401/09/06؛ در جهت تسهیل در مقررات، از تاریخ صدور دستورالعمل اصلاحی مزبور، سند تعهد ریزنمره پیوست آن «نمون برگ اصلاحی شماره 8»، جایگزین نمون برگ شماره 8 موضوع قسمت الف بند 7 بخش چهارم دستورالعمل سال 95 شده (کاهش خسارت از 50% به 25%) و دو تبصره نیز به قسمت «الف» بند 7 بخش چهارم دستورالعمل اضافه گردید؛

قانون تامین وسائل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان مصوب 1358 و تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان بر وضعیت آنها حاکم خواهد بود. بنابراین مکلف به سپردن سند تعهد پیوست (نمون برگ شماره 8 مکرر) می باشند این موضوع در تمام مقاطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری) دانشگاههای وابسته، حاکم است به عبارت دیگر کد رشته های دارای سهمیه ویژه فرهنگیان، دبیری، دبیر فنی، خروج موضوعی از ماده 7 لایحه قانونی مذکور داشته و مشمول ماده 8 لایحه قانونی فوق الذکر و تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان (مصوبه جلسه 694 مورخ 90/05/04 شورای عالی انقلاب فرهنگی) بوده و تحصیل در رشته های مزبور مشروط به نیاز آموزش و رورش (شرایط احراز شغل) و سپردن سند تعهد به اداره کل مربوط می باشد

تبصره 1 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ متعهدین خدمتی که تعهد استخدامی (موضوع ماده 3 قانون متعهدین خدمت) خود را بطور کامل ایفاء یا تعیین تکلیف (با حفظ رابطه استخدامی و با وصف عدم مشکل خدمت نظام وظیفه) نموده باشند یا اساساً افرادی که در زمان اقدام به ادامه تحصیل فاقد تعهد استخدامی مذکور باشند لکن دارای تعهد خدمت ریزنمره و سند تعهد ضمن خدمت برای دوره های تحصیلی بالاتر از دوره تحصیلی استخدامی باشند، جهت بهره مندی از مزایای مدرک تحصیلی مقاطع تحصیلی موضوع اسناد تعهد ریزنمره و ضمن خدمت یاد شده، می توانند بدون پرداخت خسارت برای ادامه تحصیل در مقطع تحصیلی بالاتر دانشگاهها اقدام نمایند. در این حالت، ارسال مدارک تحصیلی به دوره تحصیلی بالاتر توسط دانشگاه محل تحصیل قبلی با مجوز اداره کل (بدون اعلام نیاز)، به صورت محرمانه - مستقیم بلامانع خواهد بود. البته این نوع ادامه تحصیل (بدون تعهد خدمت و بدون محدودیت) و اعمال مدرک تحصیلی آنان با لحاظ اطلاق بند 2-3 ماده 2 قانون نظام رتبه بندی معلمان مصوب 1400/12/15 و شرایط احراز شغل مورد تصدی امکان پذیر است.

ضمناً موضوع ادامه تحصیل بدون پرداخت خسارت - مذکور در این بند، در خصوص کلیه اسناد تعهد ریزنمره و ضمن خدمت و ماموریت آموزشی سابق بر تاریخ صدور این دستورالعمل اصلاحی (به جزء اسنادی که منجر به پرداخت خسارت یا تقسیط بدهی یا منجر به ثبت دادخواست یا صدور اجراییه از واحد اجرای ثبت شده اند) نیز جاری است.

تبصره 2 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ تکلیف مقرر در این بند مبنی بر اعلام نیاز به کد رشته های تحصیلی دارای سهمیه ویژه فرهنگیان، ناظر به اداره کل (کارشناس ارتباط با پردیس های دانشگاهی و متعهدین خدمت) محل خدمت بوده که پس از اعلام نیاز و قبولی قطعی فرد (معلم یا مستخدم دانشجو) در کد رشته های مورد نیاز، متقاضی با نامه رسمی اداری به دفتر اسناد رسمی معرفی تا نسبت به سپردن سند تعهد فوق الذکر اقدام نماید. بدیهی است اداره کل مذکور مکلف است پس از اخذ اصل سند مزبور ضمن مکاتبه رسمی، تصویر سند تعهد فوق الذکر را به دانشگاه محل تحصیل ارسال نماید. عدم رعایت ترتیبات مقرر و ثبت نام فرهنگیان در کد رشته های دارای سهمیه ویژه فرهنگیان بدون ارائه نامه اداره کل و سند تعهد موضوع بند فوق الذکر (بند ب) موجب مسئولیت دانشگاه مربوط خواهد شد.

تبصره 3 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ در صورتی که دانشگاه محل تحصیل متعهدین خدمت این وزارت (معلم دانشجویان) در دو مقطع تحصیلی، یکسان باشد دانشگاه یاد شده بدون اخذ موافقت اداره کل آموزش و پرورش استان محل خدمت ثابت متعهد، حق ثبت نام و تحصیل افراد مذکور را در مقاطع تحصیلی بالاتر آن دانشگاه نخواهد داشت.

8- با توجه به ماده 4 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری مکلف است همه ساله فهرست اسامی رشته های مورد نیاز آموزش و پرورش را که امکان ادامه تحصیل متعهدین در آنها وجود دارد را تهیه و به ادارات کل آموزش و پرورش استانها ارسال نماید. هرگونه استفاده از مزایای مدرک

تحصیلی مورد تعهد (تعهد استخدامی) و ادامه تحصیل در طول تعهد مذکور (در تمامی مقاطع تحصیلی)، با رعایت مفاد ماده 4 قانون متعهدین خدمت و اخذ سند تعهد (وفق فرم شماره «8») پیوست این دستور العمل، امکانپذیر خواهد بود.

9- پس از موافقت با ادامه تحصیل و صدور فرم معلم (برابر ضوابط مربوط)، کارشناسی ارتباط با پردیس های دانشگاهی و متعهدین خدمت مکلف است مکاتبات لازم با دفاتر اسناد رسمی (مطابق نمونه برگ شماره «9») جهت سپردن سند تعهد ریز نمره و بلامانع بودن ارسال ریزنمره از دانشگاه محل تحصیل سابق به دانشگاه محل تحصیل جدید (به صورت محرمانه - مستقیم) را انجام دهد. در خصوص نحوه صدور مجوز بلامانع بودن تسلیم مدارک تحصیلی، در موارد سکوت این دستورالعمل، رعایت آن قسمت از مفاد دستورالعمل های شماره 810/10000 مورخ 77/08/23 و 810/1500 مورخ 79/02/25، همچنین بند 4 بخش اول و بخش دوم بخشنامه شماره 810/3000 مورخ 79/03/20 و 810/4400/3 مورخ 83/5/10 که مخالف مفاد این دستورالعمل نباشد، الزامی و ملاک عمل می باشد.

10- (اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛⁶ با توجه به حکم تبصره ذیل ماده 61 قانون مدیریت خدمات کشوری، اعطای ماموریت آموزشی برابر قوانین و مقررات خاص، صرفاً به جانبازان و فرزندان شهدا، مجاز است. تبصره: اعطای ماموریت آموزشی به خانواده ایثارگر؛ اعم از: پدر، مادر، همسر، فرزند (به جزء فرزندان معزز شهداء) و همچنین رزمندگان و آزادگان ممنوع است.

11- تحویل اصل گواهینامه های موقت فارغ التحصیلی موضوع اسناد تعهد استخدامی و سایر اسناد تعهد، پس از اتمام تعهد یا لغو تعهد به شخص متعهد و یا به اشخاص مأذون از قبیل آنان (با ارائه وکالتنامه رسمی به شرط تصریح اجازه تحویل اصل گواهی نامه های مذکور) پس از بررسی تعهدات و اعلام نظر از سوی واحد حقوقی، با صدور مجوز بلامانع بودن تسلیم مدرک (اخذ رسید و امضاء از متعهد) توسط واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان امکانپذیر خواهد بود.

در صورت فوت متعهدین خدمت، تحویل اصل گواهینامه موقت به احدی از ورثه قانونی موضوع ماده 86 قانون استخدام کشوری به نمایندگی از سایر وراث قانونی، با اخذ رسید بلا مانع خواهد بود.

12- وصول خسارات مربوط به هزینه های تحصیلی کلیه اسناد تعهد متعهدین خدمتی که قبل از سال تحصیلی 91-92 از مراکز تحصیلی وابسته به این وزارت(اعم از مراکز تربیت معلم، دانشگاه شهید رجایی، دانشگاه فرهنگیان)، فارغ التحصیل شده اند با اداره کل آموزش و پرورش آخرین محل خدمت متعهد بوده و دانشگاه مربوطه صرفاً مکلف به محاسبه هزینه و اعلام مبلغ هزینه تحصیلی مصروفه می باشد. لیکن در خصوص فارغ التحصیلان سال تحصیلی 92-91 و بعد از آن⁷ به دلیل پرداخت هزینه تحصیلی توسط دانشگاه، محاسبه و وصول خسارت مربوط به هزینه تحصیلی با دانشگاه محل تحصیل خواهد بود. (اصلاحی مورخ 1401/09/06)

13- جهت اعلام اتمام تعهد به دانشگاه یا حوزه نظام وظیفه واحد منابع انسانی و امور اداری مناطق و نواحی تابعه مکلفند با توجه به گواهی های فراغت از تحصیل متعهدین خدمت، طول تحصیل آنان را محاسبه، سپس دو برابر آن را که در

⁶ با لحاظ آراء وحدت رویه شماره 2835 مورخ 1400/10/28 و 1267-1268 مورخ 97/05/02 هیات عمومی دیوان عدالت اداری

⁷ - مطابق بند 5 قسمت هـ دستورالعمل 1401، عبارت «... فارغ التحصیلان سال تحصیلی 91-92 و بعد از آن ...» جایگزین عبارت «... متعهدینی که ورودی سال تحصیلی 91-92 و بعد از آن می باشند» شده است.

هر صورت کمتر از 5 سال نخواهد بود، استخراج نمایند. در صورتی که متعهد دو برابر مدت تحصیل در آموزش و پرورش اشتغال عملی داشته باشد، مراتب را به انضمام فرم 502 به تاریخ آخرین روز اشتغال، تصویر گواهی های موقت تحصیلی و تصویر کلیه اسناد تعهد به اداره کل ارسال نماید. واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل پس از تایید اتمام تعهد توسط اداره حقوقی استان، مجوز بلامانع بودن تسلیم گواهینامه و تحویل اصل مدرک تحصیلی و یا اعلام اتمام تعهد به نظام وظیفه را صادر می نماید.

تبصره 1: هر گونه صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی یا صدور اتمام تعهد با عنوان سازمان وظیفه عمومی قبل از ایفای تعهد (دو برابر مدت تحصیل که حداقل کمتر از 5 سال نخواهد بود) ممنوع می باشد.

تبصره 2: ایام مرخصی بدون حقوق، ایام ماموریت برون سازمانی، ماموریت تحصیلی و ... و به طور کلی ایامی که متعهد اشتغال عملی در آموزش و پرورش نداشته است (هر چند جزء سابقه باشد) به منزله ایفای تعهد مورد محاسبه قرار نمی گیرد.

تبصره 3: با عنایت به تبصره 5 قانون تشکیل سازمان آموزش و پرورش استثنایی و مصوبه های شماره 200634/ت 48619 هـ مورخ 91/10/12 و 48619/9260 مورخ 92/01/24 هیات محترم وزیران، هر پنج سال ایفای تعهد متعهدین خدمت شاغل در آموزش و پرورش استثنایی کشور (صرفاً کادر آموزشی)، 6 سال محاسبه خواهد شد.

تبصره 4: (اصلاحی مورخ 1401/09/06): کلیه واحدهای ستادی و سازمانها و مراکز و واحدهای وابسته به وزارت آموزش و پرورش که دارای واحد حقوقی (کارشناس حقوقی) هستند مکلفند ضمن اعلام نظر در خصوص تعهد شاغلین واحدهای مربوطه خود، مراتب را به انضمام اسناد و مدارک حسب مورد جهت بررسی و صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی به دفتر یا اعلام اتمام تعهد برای صدور کارت پایان خدمت به مرکز منعکس نمایند در غیر این صورت (در صورت نداشتن واحد یا کارشناس حقوقی) واحد امور اداری مراجع مذکور مکلفند کلیه اسناد و مدارک تعهدی مربوط به متعهدین خدمت را حسب مورد به دفتر یا مرکز ارسال نمایند.

14- لغو سند تعهد استخدامی (اولیه) متعهدین خدمت، با حفظ رابطه استخدامی با رعایت قوانین و مقررات مربوط و رعایت موارد زیر امکانپذیر می باشد:

الف - متعهدینی که مشکل نظام وظیفه ندارند (خانم ها و دارندگان کارت های معافیت دائم یا پایان خدمت) می توانند در صورت موافقت اداره کل، با ارائه درخواست کتبی مطابق (نمون برگ شماره 10) و پرداخت خسارات قانونی موضوع ماده 5 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش، نسبت به لغو سند تعهد استخدامی با حفظ رابطه استخدامی اقدام نمایند. در این صورت پس از پرداخت خسارات مذکور، تحویل اصل گواهینامه موقت مقطع مورد تعهد بلامانع خواهد بود. بدین منظور متقاضی مکلف است ضمن تکمیل فرم فوق الذکر و ارائه اصل و تصویر مستندات مورد اشاره (کارت پایان خدمت)، و اخذ موافقت مسئول مربوط مراتب را به واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل تحویل نماید. پس از انطباق کپی مدارک با اصل توسط واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان، اصل مدارک عودت سپس به شرح ذیل اقدام خواهد شد:

مدیریت منابع انسانی و امور اداری استان باید فرم شماره 9 (تکمیل شده توسط متعهد) و ضمائم تایید شده را به انضمام فرم 502 مستخدم به تاریخ آخرین روز اشتغال، تصویر سند تعهد استخدامی و تصویر گواهی موقت فارغ التحصیلی مقطعی که بر اساس آن استخدام شده است به همراه احکام کارگزینی دوران استخدام آزمایشی (دوران

تحصیل) که مبین میزان حقوق و مزایای دریافتی ایام تحصیل می باشد، جهت محاسبه میزان خسارت و وصول آن به واحد امور مالی اداره کل تحویل نمایند. امور مالی استان بر اساس احکام کارگزینی صادره، کل حقوق و مزایای دریافتی موضوع ماده 6 قانون متعهدین خدمت را با کسر مالیات پرداختی محاسبه نموده، دو برابر آن را به تناسب مدتی که ایفای تعهد نکرده است به واحد حقوقی اعلام می نماید. متعهد مکلف است مبلغ مذکور را نقداً به حساب اعلامی واریز نموده، سپس اصل فیش واریزی را تحویل امور حقوقی نماید. همچنین واحد حقوقی استان با رعایت بند 12 این بخش، مطابق (حسب مورد طبق نمونه برگ شماره 11 یا 12) مراتب را به دانشگاه محل تحصیل اعلام می نماید تا وفق ماده 5 قانون متعهدین خدمت هزینه تحصیلی دریافت گردد. واحد حقوقی به محض دریافت اصل فیش واریزی ضمن اعلام بلامانع بودن تسلیم مدرک به مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل، اصل فیش های واریزی را نیز به واحد امور مالی ارسال نماید. واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل نیز پس از دریافت نامه امور حقوقی اداره کل، مجوز لغو سند تعهد (با عنوان دفترخانه) و مجوز بلامانع بودن تسلیم مدرک تحصیلی را مطابق (نمونه برگ های شماره 13 و 14)، با عنوان مراجع ذی صلاح صادر خواهد نمود.

تبصره (اصلاحی مورخ 1401/09/06): صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی و لغو اسناد تعهد متعهدین خدمت شاغل در حوزه ستادی با رعایت مفاد این دستورالعمل بر عهده دفتر است.

ب- (اصلاحی مورخ 1401/09/06): متعهدین خدمتی که مشکل نظام وظیفه دارند (آقایانی که فاقد کارت معافیت یا پایان خدمت هستند) به موجب بند «د» ماده 10 قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب 1390 و ماده 8 آیین نامه اجرایی قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب 91/11/21 و ماده 10 آیین نامه اجرایی قانون متعهدین خدمت، امکان لغو سند تعهد استخدامی آنان با حفظ رابطه استخدامی و صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی وجود ندارد.

ج - چنانچه متقاضی برای استفاده از شرایط مقرر در بند الف، کارت معافیت متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش را ارائه نماید، چون قبل از اتمام تعهد اولیه و با گواهی خلاف واقع (صادره از محل اشتغال وی) کارت مذکور صادر شده است، نه تنها این مستند قابل قبول نیست، بلکه موضوع باید سریعاً پیگیری و ضمن آموزش لازم، کسانی که مبادرت به صدور گواهی خلاف واقع مبنی بر اتمام تعهد قبل از انجام آن نموده اند، به هیات های رسیدگی به تخلفات اداری معرفی شوند. بدیهی است به استثنای کارت معافیت متعهدین خدمت، سایر کارت های معافیت دائم برای لغو سند تعهد معتبر خواهد بود.

تذکره: معافیت های تحصیلی مستندی برای لغو تعهد استخدامی نمی باشند.

15- صدور مجوز بلامانع بودن تسلیم مدارک تحصیلی عنوان دانشگاه، لغو اسناد تعهد با حفظ رابطه استخدامی و بدون حفظ رابطه استخدامی صرفاً به مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل آموزش و پرورش استان تفویض می شود.

16- با توجه به اینکه سابقاً اختیار بررسی وضعیت ایفای تعهد و صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی و مکاتبه با نظام وظیفه بدون ارائه آموزش های لازم و بدون هماهنگی با سایر ادارات مرتبط، به ادارات، مناطق و نواحی ادارات کل، تفویض گردیده بود و در این راستا اشتباهات مکرر و پرونده های متعددی در هیات های رسیدگی به تخلفات و مراجع قضایی مطرح شده است؛ بنابراین ادارات، مناطق و نواحی مکلفند بدو با ارسال مدارک فرد متعهد (1- فرم 502 به تاریخ آخرین روز اشتغال 2- تصویر گواهی های موقت فارغ التحصیلی 3- تصویر کلیه اسناد تعهد 4- تصویر احکام کارگزینی دوره تحصیل و دوره ماموریت تحصیلی) مکاتبات لازم را با اداره کل آموزش و پرورش استان انجام دهند.

واحد مدیریت منابع انسانی و امور اداری ادارات کل پس از وصول مدارک مذکور مکلفند مطابق بند 13 این بخش اقدام نمایند .

مکاتباتی که مناطق و نواحی بدون رعایت مفاد این دستورالعمل، مستقیماً با دانشگاه یا نظام وظیفه انجام دهند تخلف و فاقد اعتبار می باشد .

17 - **طریقه استهلاك و محاسبه ایفای تعهد مستنکفین به نحو ذیل می باشد:**

الف - برای محاسبه مدت تعهد، ضمن توجه به قانون و مفاد اسناد تعهد، **تعهدات هر مقطع تحصیلی به طور مجزا** محاسبه و تعهد هر مقطع در **طول** تعهد دیگر محاسبه می شود و تا زمانی که تعهد مقطع پایین تر به اتمام نرسیده باشد تعهد مقطع بعدی آغاز نمی شود.

تبصره⁸¹: در صورت مغایرت مفاد سند تعهد با قوانین و مقررات ، **مفاد قانون و مقررات** ملاک عمل می باشد. برای مثال: در ماموریت تحصیلی بر اساس تبصره 3 ماده 6 آیین نامه ماموریت طول تعهد 3 برابر مدت ماموریت می باشد در حالی که اشتهاً در برخی از اسناد تعهد، دو برابر مدت تحصیل درج شده است که در این صورت ادارات مکلفند احکام مقرر در قوانین و مقررات را عمل و در صورت لزوم اسناد تعهد را مطابق قوانین و مقررات اصلاح نمایند.

تبصره 2؛ **(الحاقی مورخ 1401/09/06)**؛ شروع ایفای تعهد ضمن خدمت (موضوع ماده 8 قانون تامین وسائل و امکانات ... مصوب 1358) مستخدمین پیمانی از تاریخ اتمام تعهدات قبلی (در صورت وجود) یا از تاریخ فارغ التحصیلی مقطع مذکور (در صورت عدم وجود تعهد قبلی یا اتمام آن) است بدیهی است تمامی مقاطع تحصیلی که مستخدم پیمانی برای ادامه تحصیل در دانشگاههای وابسته از سهمیه ویژه فرهنگیان استفاده نموده باشد مشمول حکم قانونی فوق الذکر بوده و ایفای تعهد (استهلاك آنها) نیز با لحاظ تقدم و تأخر به صورت طولی خواهد بود.

ب - برای محاسبه سنوات ایفاء شده تعهد، **صرفاً اشتغال عملی در آموزش و پرورش** ملاک عمل می باشد و ایام مرخصی بدون حقوق، ماموریت تحصیلی، ماموریت برون سازمانی، و ... که متعهد در آموزش و پرورش اشتغال عملی نداشته است جزء سنوات ایفاء تعهد محاسبه نمی شود.

«ج- **(اصلاحی مورخ 1401/09/06)**؛ استهلاك (ایفای) تعهدات تمامی اسناد تعهد مربوط به یک مقطع تحصیلی (اعم از؛ سند تعهد ریزنمره، سند تعهد ضمن خدمت موضوع مجوزهای سازمان اداری و استخدامی، ماده 8 لایحه قانونی اصلاح موارد 7 و 8 قانون تامین... و سند تعهد ماموریت آموزشی)، در عرض هم خواهد بود (مقاطع تحصیلی فوق الذکر ناظر به مقاطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی استخدامی است) لکن در صورت ترک تحصیل یا انصراف از ادامه تحصیل، ممنوعیت از ادامه تحصیل، اخراج، تقصیر و بطور کلی در صورت فراهم آوردن موجبات عدم انجام تعهد یا قسمتی از خدمت مورد تعهد و یا تقاضای لغو تعهدات با حفظ رابطه استخدامی و ... به تناسب مدت عدم ایفاء هر کدام از تعهدات مذکور، مستنکف مکلف به پرداخت خسارات متعلقه به تفکیک هر سند (وجه التزام قانونی هر سند) خواهد بود.

نکته؛ منظور از در عرض هم بودن ایفای تعهدات یک مقطع تحصیلی، احتساب ایام اشتغال عملی در آموزش و پرورش (حتی یک روز)، به صورت همزمان، به عنوان ایام ایفای تعهد تمامی اسناد تعهد مربوط به یک مقطع تحصیلی است بطور مثال؛ مستخدمی که از بابت تحصیل در مقطع کارشناسی ناپیوسته، دارای تعهد خدمت؛ ریزنمره (ماده 4 قانون)، ضمن خدمت (ماده 8 اصلاحی مواد 7 و 8 قانون تامین وسائل و امکانات جوانان و نوجوانان مصوب 1358)، ماموریت آموزشی (ماده 11 قانون استخدام کشوری و آیین نامه آن) است از تاریخ شروع ایفای تعهدات مذکور، هر روز اشتغال عملی در آموزش و پرورش برای تمامی اسناد تعهد یادشده به عنوان ایفای تعهد (کارکرد) محاسبه و مدت مذکور از کل مدت تعهد هر

8 - مطابق بند 9 قسمت هـ دستورالعمل شماره 140/370 مورخ 1401/09/06 عنوان تبصره، به «تبصره 1» اصلاح شده است.

سه سند تعهد مذکور بطور همزمان کاسته می شود. ولی در زمان وصول خسارت (موارد استتکاف از ایفای تعهد یا درخواست لغو اسناد تعهد با حفظ رابطه استخدامی یا نقض تعهد) خسارت باقی مانده تمامی اسناد بطور جداگانه محاسبه و به نسبت عدم ایفای تعهد آنان، وصول خواهند شد.

د- (اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛ مفاد بند فوق در خصوص اسناد تعهد خدمت سنوات گذشته که در زمان صدور این اصلاحیه دارای اعتبار است (لغو یا منجر به پرداخت خسارت یا ایفاء تعهد نشده باشد) نیز قابل تسری خواهد بود لکن در خصوص تعهداتی که به دلیل استتکاف از ایفای تعهد سابقاً در مراجع قضایی ثبت دادخواست شده اند یا ترتیبات پرداخت آنها (با تقسیط بدهی یا دادن مهلت 3 ماهه) فراهم شده و در مرحله پرداخت اقساط می باشند، قابل تسری نمی باشد

ه- در راستای ماده 126 قانون محاسبات عمومی کشور و اجرای تکالیف قانونی مبنی بر وصول خسارت از مستنکفین از ایفای تعهد، کلیه هزینه ها و خسارات باید دریافت شود و به عنوان درآمدهای اختصاصی استانی یا ملی (و فوق قوانین و مقررات) در حساب تمرکز وجوه درآمدهای اختصاصی استانی یا ملی، واریز و طبق قوانین موضوعه به مصرف خواهد رسید.

و - ملاک و مستند اخذ خسارت از مستنکفین به قرار ذیل است:

1- برای محاسبه خسارت تعهد استخدامی (تعهداولیه)، مفاد ماده 5 قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش و تبصره ذیل آن ملاک عمل می باشد.

2- (اصلاحی مورخ 1401/09/06)؛ برای محاسبه خسارت سند تعهد ریزنمره (موضوع ماده 4 قانون متعهدین خدمت) اسناد تعهد خدمتی ابلاغی حاکم در زمان ورود (ثبت نام) به دانشگاه (مقطع یا مقاطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی مورد استخدام) ملاک عمل می باشد. برای مثال؛ اگر تاریخ ورود به دانشگاه قبل از تاریخ 92/06/25 باشد اسناد تعهد ریزنمره با وجه التزام دو میلیون ریال بر وضعیت فرد حاکم خواهد بود لکن چنانچه تاریخ ورود به دانشگاه بعد از تاریخ مذکور باشد مطابق نمونه سند تعهد پیوست نامه شماره 810/127834 مورخ 1392/06/23 ، سند تعهد ریزنمره با خسارت 50% حقوق ثابت دریافتی در طول ایام تحصیل ملاک عمل خواهد بود و به نسبت ایام عدم ایفای تعهد محاسبه و قابل وصول است بدیهی است بعد از صدور این دستورالعمل اصلاحی (دستورالعمل اصلاحی سال 1401)، مفاد سند تعهد اصلاحی پیوست آن (به میزان خسارت 25% حقوق ثابت دریافتی) بر متعهدین خدمتی که خواستار ادامه تحصیل در طول تعهد استخدامی باشند، حاکم و ملاک عمل خواهد بود

تبصره: از تاریخ صدور این دستورالعمل مفاد اسناد تعهد ضمیمه این دستورالعمل ملاک سپردن سند تعهد و اخذ خسارت خواهد بود.

3- برای محاسبه میزان خسارت موضوع اسناد تعهد ضمن خدمت و ماموریت تحصیلی و ... ، وجه التزام مندرج در مفاد اسناد مذکور ملاک عمل می باشد. بدیهی است در سپردن اسناد تعهد مذکور ، نمونه فرم اسناد ابلاغی از سوی وزارت آموزش و پرورش باید ملاک عمل قرار گیرد .

تبصره: مسئولان محترم واحدهای ذی ربط در هنگام تحویل گرفتن اصل کلیه اسناد تعهد، جهت حصول اطمینان و پیشگیری از تخلفات احتمالی ، می بایست مفاد اسناد مذکور را مطالعه و در صورت مغایرت مفاد سند تعهد سپرده شده با مفاد فرم های اسناد تعهد ضمیمه این دستورالعمل متعهد را هدایت تا ضمن مراجعه مجدد به دفترخانه مربوطه مفاد اسناد تعهد را مورد اصلاح قرار دهند. عدم رعایت مفاد این بند در اخذ اسناد تعهد توسط مسئولان مصداق تخلف اداری بوده و با مسئولان خاطی برخورد قانونی لازم به عمل خواهد آمد.

ز - واحد حقوقی اداره کل ، مکلفند به محض معرفی و ارسال پرونده مستنکفین (توسط واحدهای مدیریت منابع انسانی و امور اداری و مالی)، در صورت دسترسی به متعهد و ضامن ایشان ، نسبت به دریافت بدهی از متعهد یا

ضامن وی، اقدام نمایند، در غیر این صورت مکلفند بدون فوت وقت طبق **(نمون برگ های شماره 15 و 16)** با تنظیم و ارسال **اظهارنامه** به متعهد و ضامن قانوناً اخطار نمایند. بدیهی است در صورت مراجعه و پرداخت بدهی، کلیه وجوه دریافتی باید به حسابهای دولتی که از طریق ذیحسابی اعلام میگردد واریز شود. در صورت عدم مراجعه در موعد تعیین شده و یا عدم پرداخت بدهی، مکلفند علیه مستنکف و ضامن، با تقدیم دادخواست حقوقی در مراجع قضایی مبنی بر مطالبه وجه و خسارت تاخیر تادیه و هزینه ها و خسارات دادرسی به انضمام 50 درصد حق الوکاله نمایندگان طرح دعوا نموده و رای مقتضی (اعم از حضوری یا غیابی) اخذ و تا وصول مطالبات دولت پرونده را پیگیری نمایند. بدیهی است طرح دعاوی دولتی و دعاوی مربوط به اموال دولتی در صلاحیت شورای حل اختلاف نمی باشد.

ح - واحدهای حقوقی ادارات کل مکلفند بر اساس معرفی واحدهای مربوط، آمار و اطلاعات مربوط به افرادی که به عنوان مستنکف از ایفای تعهدات (اعم از تعهد اولیه استخدامی یا سایر تعهدات) شناخته می شوند را مطابق **(نمون برگ شماره 17)** ضمیمه این دستورالعمل تنظیم و هر 6 ماه یکبار (شهریور و اسفند هر سال) گزارش عملکرد را جهت بررسی و هماهنگی در اقدامات، طی مکاتبه رسمی به دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی ارسال نمایند.

تبصره 1: آمار ارسالی می بایست با رعایت دقیق مفاد این دستورالعمل متضمن درج کلیه اطلاعات درخواستی باشد.

تبصره 2: در آمار 6 ماهه می بایست کلیه تغییرات به عمل آمده و روند پیشرفت هر پرونده، درج و اسامی افراد جدید (حتی کسانی که کل بدهی خود را به صورت نقدی و یکجا پرداخت می نمایند) نیز به افراد مذکور اضافه گردد.

تبصره 3: در صورت استهلاك بدهی مستنکف (وصول کل بدهی) یا معافیت از پرداخت بدهی، پس از یکبار اعلام تسویه بدهی در آمار ارسالی، اسم مستنکف مذکور از آمار بعدی حذف و پرونده مربوطه جهت بایگانی به واحد **مدیریت منابع انسانی و امور اداری** اداره کل ارسال گردد.

تبصره 4: در شرایط خاص و موارد استثنایی، تقسیط بدهی با رعایت دستورالعمل های 810/4800 مورخ 79/4/27 و 810/11600 مورخ 79/10/28 و 810/3400/3 مورخ 83/4/9 میسر خواهد بود. تقسیط بدهی تا 12 ماه با موافقت مدیر کل استان و بیشتر از آن، حداکثر تا 72 ماه با مجوز اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، امکان پذیر می باشد. مع الوصف اقدام در این خصوص با رعایت مقررات مذکور، حسب مورد بدین نحو خواهد بود:

الف - تقسیط بدهی افرادی که به هر نحو رابطه استخدامی آنان با دستگاه قطع می شود (استعفاء، اخراج، ترک تحصیل و) منوط به سپردن سند تعهد ذمه ای طبق **«نمون برگ شماره 18»** می باشد.

ب - تقسیط بدهی افرادی که خواستار لغو تعهد با حفظ رابطه استخدامی می باشند، تقسیط تا 12 ماه بدون سپردن سند تعهد ذمه ای و صرفاً با اخذ وکالت **کسر از حقوق طبق «نمون برگ شماره 19»** و با ضمانت همکار فرهنگی شاغل میسر بوده اما تقسیط بدهی بیشتر از 12 ماه تا 72 ماه علاوه بر کسب مجوز از اداره کل امور اقتصادی و دارایی، اخذ سند تعهد ذمه ای طبق فرم شماره 17 ضروری است.

تبصره 5: برای کسانی که بدهی آنان تقسیط شده است با عنایت به اینکه با تعویق پرداخت حتی یک قسط، دین آنان حال می گردد، **اعطاء مهلت و یا تقسیط مجدد** بدهی طبق قوانین و مقررات (آیین نامه دادن مهلت و نحوه تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه ها... مصوب 51/08/29 و اصلاحیه بعدی آن) **مجاز نخواهد بود**، لکن چنانچه به دلیل عدم دسترسی به متعهد، **ضامن وی** برای پرداخت **باقی دین و خسارت تاخیر تادیه**، اعلام آمادگی کند و پرداخت مبلغ تعیین شده را (با محاسبه باقی بدهی و خسارت تاخیر تادیه) بپذیرد، تقسیط بدهی برای ایشان

(ضامن) با رعایت مقررات مربوط بلامانع خواهد بود. در غیر این صورت دین حال شده و ادارات مکلفند علیه مستنکف و ضامن، با تقدیم دادخواست حقوقی مبنی بر مطالبه وجه و خسارت تاخیر تادیه و هزینه ها و خسارات دادرسی به انضمام 50 درصد حق الوکاله نمایندگان در مراجع قضایی طرح دعوا نموده و رای مقتضی (اعم از حضوری یا غیابی) اخذ و تا وصول مطالبات دولت پرونده را پیگیری نمایند. بدیهی است طرح دعاوی دولتی و دعاوی مربوط به اموال دولتی در صلاحیت شورای حل اختلاف نمی باشد .

ط - صدور هر گونه حکم انتقال برون سازمانی، استعفاء، باز خریدی، بازنشستگی پیش از موعد متعهدین خدمت (اعم از تعهد استخدامی، تعهد مأموریت تحصیلی، تعهد ضمن خدمت، تعهد ریزنمره، تعهد مستخدمان پیمانی و...) و کلاً هر حکمی که منجر به قطع رابطه استخدامی متعهد می شود، به منظور بررسی وضعیت ایفای تعهدات و احراز عدم بدهی ناشی از عدم ایفای تعهد، با اطلاع واحد حقوقی ادارات کل مجاز می باشد.
عدم رعایت مفاد این دستورالعمل باعث مسئولیت اداری و مدنی خواهد بود.

18 - (الحاقی مورخ 98/07/09)؛ دانشگاه های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی به محض وصول مجوز های تسلیم

مدارک موضوع بندهای 13 و 15 همین بخش(بخش چهارم)، مکلف به بررسی و انطباق مجوز مذکور با قوانین و مقررات (از جمله این دستورالعمل) بوده و پس از تایید اصالت و انطباق مجوزهای مذکور با قوانین و مقررات، نسبت به تسلیم مدرک تحصیلی مقطع مربوط به ذینفع اقدام خواهند نمود. بدیهی است در صورت مغایرت مجوزهای صادره از ادارات کل با قوانین و مقررات، دانشگاههای یاد شده موظف خواهند بود نامه را به اداره کل مربوطه اعاده نمایند، تا مدیریت منابع انسانی و امور اداری و واحد حقوقی اداره کل مذکور، نسبت به بررسی مجدد سوابق پرونده اقدام و نتیجه را به دانشگاه منعکس نمایند و در صورت تکرار تخلف، سهل انگاری و نقض قوانین و مقررات، توسط واحدهای ذیربط، باید مراتب توسط دانشگاهها به دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی منعکس شود تا دفتر مذکور در صورت احراز تخلف با اطلاع مرکز برنامه ریزی نیروی انسانی و مدیریت منابع انسانی و امور اداری، نسبت به ارسال مستقیم پرونده به هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری ذیصلاح اقدام و موضوع را تا حصول نتیجه پیگیری نماید. ضمناً ادارات کل مکلفند پیوست مجوزهای تسلیم مدارک تحصیلی صادره، تصویر مدارک و مستندات مذکور در بند 16 بخش چهارم دستورالعمل را به دانشگاه مربوط ارسال نمایند تا امکان بررسی تعهدات فراهم شود.»

«تبصره 1: حکم بند فوق در موارد اعلام اتمام یا ایفاء کامل تعهد مغایر با قوانین و مقررات که با عنوان سازمان وظیفه عمومی یا معاونت های نظام وظیفه استانها، صادر می شود نیز جاری است. بدیهی است نحوه اطلاع از تخلفات این بند، به انحاء مختلف از جمله؛ گزارش واحدها، کارمندان و مسئولان این وزارت، یا گزارش سازمان فوق و سایر حالات دیگر خواهد بود که مرکز برنامه ریزی نیروی انسانی و امور اداری مسئولیت رسیدگی و عنداللزوم ارسال پرونده تخلفاتی موضوع این بند را به هیات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری ذیصلاح و پیگیری موضوع تا حصول نتیجه را بر عهده دارد.»

تبصره 2: ادارات کل مکلفند آمار و اطلاعات مربوط به مجوزهای تسلیم مدرک تحصیلی با عنوان دانشگاهها را مطابق نمون برگ شماره 20 و همچنین آمار و اطلاعات مربوط به اعلام اتمام یا ایفاء کامل تعهد با عنوان سازمان وظیفه عمومی یا معاونت های سازمان مذکور را مطابق نمون برگ شماره 21، هر 6 ماه یکبار(شهریور و اسفند هر سال) جهت بررسی و هماهنگی در اقدامات طی مکاتبه رسمی به مرکز برنامه ریزی نیروی انسانی و امور اداری و دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی ارسال نمایند.

تبصره 3: مرکز برنامه ریزی نیروی انسانی و امور اداری و دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی، حق بازرسی و نظارت کامل بر حسن اجرای این بخشنامه را دارند.

بند 19 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ با لحاظ حکم تبصره 8 ماده واحده قانون الحاق دو تبصره به ماده 17 قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و ... مصوب 91/07/19 و همچنین قوانین تفسیری حکم قانونی فوق الذکر، حکم مواد 3 و 4 قانون، در خصوص مشمولین حکم قانونی فوق الذکر (دانشجویان ورودی سال 1388 مراکز تربیت معلم - دانشجویان رشته های ستاره دار ورودی سال 1388 دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران و دانشکده فنی حرفه ای دختران دکتر شریعتی تهران - دانشجویان ورودی آزمون کاردانی به کارشناسی سال 1388 دانشکده های تربیت دبیر) حاکم بوده و از تاریخ استخدام رسمی - آزمایشی، مکلف به تحویل مدرک تحصیلی یا اصل دانشنامه و سایر مدارک تحصیلی مقطع تحصیلی مورد استخدام و مقطع تحصیلی بالاتر، به اداره کل آموزش و پرورش استان سهمیه خدمتی خود بوده و هر گونه ادامه تحصیل قبل از ایفای تعهد استخدامی یا تعیین تکلیف آن، منوط به رعایت مفاد ماده 4 قانون (اعلام نیاز و سپردن سند تعهد ریزنمره) است. البته چنانچه ادامه تحصیل افراد یاد شده قبل از استخدام رسمی - آزمایشی، در مقطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی استخدامی باشد، اعمال مدرک تحصیلی مقطع یاد شده نیز منوط به اعلام نیاز و سپردن سند تعهد ریزنمره موضوع ماده 4 قانون و تحویل اصل مدرک یا گواهینامه موقت و ریزنمره است.

تبصره 1 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ در صورتی که دوره تحصیلی مشمولین حکم قانونی فوق الذکر با پرداخت شهریه بوده (نیمه حضوری، شبانه و ...)، به جهت عدم پرداخت هزینه های تحصیلی توسط دانشگاه و همچنین در صورت عدم دریافت حقوق کارآموزی (به جهت استخدام بعد از فارغ التحصیلی) تعهدات آنان فاقد ضمانت اجرای بازدارنده خواهد بود لذا صدور مجوز تسلیم مدرک تحصیلی مقطع استخدامی و مقاطع بالاتر با لحاظ رای وحدت رویه شماره 564 الی 571 مورخ 1401/03/24 هیات عمومی دیوان عدالت اداری، بلامانع است اما در مواردی که دانشگاه محل تحصیل مقطع تحصیلی بالاتر از مقطع تحصیلی استخدامی مورد نظر جزء دانشگاههای وابسته باشد، طبق تبصره 2 این بند رفتار خواهد شد.

تبصره 2 (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ با لحاظ تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان مصوب 90/05/04 شورای عالی انقلاب فرهنگی، هر گونه ادامه تحصیل افراد فوق الذکر بعد از فارغ التحصیلی از مقطع تحصیلی استخدامی در کد رشته محل های دانشگاههای وابسته (فارغ از تاریخ استخدام)، مشمول حکم ماده 8 لایحه قانونی اصلاح مواد هفت و هشت قانون تامین وسائل و امکانات ... مصوب 1358 و تبصره 3 ماده واحده تشکیل دانشگاه فرهنگیان بوده بایستی سند تعهد خدمتی ماده مذکور توسط اداره کل مربوط اخذ و در پرونده پرسنلی نگهداری و رونوشت آن نیز به دانشگاه محل تحصیل (قبولی) ارسال شود.

تبصره 3- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ مشمولین احکام قانونی فوق الذکر (به غیر از مشمولینی که با هزینه شخصی تحصیل نموده و هیچ حقوقی در دوران تحصیل دریافت نکرده اند) به محض استخدام، مکلف به تحویل اصول مدارک تحصیلی و اصل ریزنمرات و تاییدیه های تحصیلی مورد تعهد به مدیریت منابع انسانی و امور اداری اداره کل بوده و واحد مزبور نیز مکلف است اصول مدارک مذکور را تا زمان ایفای کامل تعهد یا تعیین تکلیف اسناد تعهد خدمتی، در پرونده پرسنلی آنان نگهداری نماید.»

تبصره 4- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ مفاد بند فوق و تبصره های ذیل آن، صرفاً ناظر به جواز تسلیم مدرک تحصیلی افراد ذینفع است و این موضوع قابل تسری به وضعیت ایفای تعهد افراد ذکور، برای صدور گواهی اتمام تعهد با عنوان سازمان وظیفه عمومی نمی شود. به عبارت دیگر گواهی اتمام یا ایفای تعهد متعهدین خدمت ذکور مشمول احکام قانونی فوق الذکر برای صدور کارت معافیت خدمت صرفاً پس از اتمام تعهد (اشتغال عملی) دو برابر مدت تحصیل (که حداقل آن کمتر از 5 سال نخواهد بود) امکان پذیر است.

تبصره 5- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ با لحاظ رای وحدت رویه شماره 564 الی 571 مورخ 1401/03/24 هیات عمومی دیوان عدالت اداری، ایام تحصیل و همچنین ایام فراغت از تحصیل دانشجویان ورودی سال 1388 تا زمان استخدام رسمی - آزمایشی آنان به عنوان سابقه خدمتی قابل محاسبه نبوده و پرداخت حقوق و حق بیمه ایام مزبور نیز موضوعاً منتفی است. لذا لازم است ضمن بررسی پرونده تمامی مشمولین حکم تبصره 8 ماده واحده قانون الحاق دو تبصره به ماده 17 قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و ... مصوب 91/07/19 و همچنین قوانین تفسیری آن، چنانچه ایام مذکور بدون داشتن رای موردی مورد احتساب قرار گرفته، نسبت به اصلاح آن اقدام شود. در خصوص پرونده هایی نیز که دارای رای موردی بوده اند لازم است بر اساس ماده 79 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری اقدام شود.

20- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ صدور هر گونه گواهی (مانند؛ گواهی رتبه و...) یا نامه (اعم از اینکه در ضمن گواهی اشتغال باشد یا سایر مکاتبات) که صراحتاً یا تلویحاً اشاره به مقطع تحصیلی، تایید مدرک تحصیلی، سال و تاریخ فارغ التحصیلی، نمره، معدل، رتبه، رشته و ... نماید، نقض حکم ماده 4 قانون متعهدین خدمت محسوب و موجب مسئولیت اداری و مدنی خواهد بود.

21- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ تحویل اصل مدارک دیپلم و پیش دانشگاهی متعهدین خدمت این وزارت حسب مورد بعد از فراغت از تحصیل، ترک تحصیل و یا انصراف از ادامه تحصیل، با رعایت موارد ذیل امکانپذیر خواهد بود؛

الف - تحویل مدارک تحصیلی فوق الذکر به متعهدین خدمتی که فارغ التحصیل شده اند و به استخدام رسمی قطعی در آمده اند با ارائه گواهی اشتغال به کار، بلامانع است؛ به عبارت دیگر تحویل مدارک تحصیلی فوق الذکر قبل از فراغت از تحصیل و استخدام رسمی - قطعی موضوع سند تعهد ماخوذه، ممنوع است.

ب - تحویل دیپلم دانشسرا به افراد ذی نفع قبل از انجام یا لغو تعهد مربوطه، ممنوع است.

ج - تحویل مدارک تحصیلی مربوط به دیپلم و پیش دانشگاهی دانشجویان متعهد خدمت انصرافی و ترک تحصیل، منوط به تعیین تکلیف وضعیت نظام وظیفه عمومی و پرداخت خسارت مقطع یا مقاطع تحصیلی دانشگاهی است.

تبصره)؛ تحویل مدارک مزبور برای متعهدین خدمت که در طول تحصیل به علت نظریه منفی هسته گزینش از ادامه تحصیل در قالب متعهدین خدمت محروم می شوند تا تعیین وضعیت نظام وظیفه عمومی یا اعلام نظر قطعی مراجع مقرر در قانون گزینش و پرداخت خسارت موضوع ماده 5 قانون، مجاز نمی باشد.

22- (الحاقی مورخ 1401/09/06)؛ اجرای این دستورالعمل و سایر دستورالعمل های مربوط به امور متعهدین خدمت با ادارات کل بوده و در جهت اتخاذ رویه و سیاست واحد و پیشگیری از صدور نظرات متناقض و اعمال سلیقه از سوی مجریان، رفع اختلاف و همچنین رفع ابهام در موارد سکوت و اجمال با دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی خواهد بود.

یادداشت دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی؛

نکته؛ (رفع ابهام)؛ پاورقی ذیل نمون برگ شماره 21 دستورالعمل اصلاحی «1401/09/06» زائد است
لذا در مکاتبات، پاورقی مذکور حذف شود.